

'N FILOSOFIESE VERANTWOORDING VAN MISTIEK

deur

CORNELIUS LUKAS JACOBUS MINNAAR

voorgelê ter vervulling van die vereistes vir die graad

MAGISTER ARTIUM

in

FILOSOFIE

in die Fakulteit Lettere en Wysbegeerte

Universiteit van Pretoria

Pretoria

2000

INHOUD

SAMEVATTING ***ABSTRACT***

A. WAT ONDER MISTIEK VERSTAAN WORD

Herkoms en geskiedenis van die woord mistiek

Hedendaagse gebruik van die woord mistiek

Voorbeelde van pogings om mistiese gewaarwordings te beskryf

B. BEKNOPTE GESKIEDENIS VAN DIE MISTIEK SOOS DIT VANAF DIE ANTIEKE TYD BINNE RELIGIEUSE OF FILOSOFIESE VERBAND AANGETREF WORD

DIE INDIESE TRADISIE

Djainisme en Jogha

Boeddhisme

Hindoeïsme

EGIPTE

PERSIË

SJINA EN JAPAN

Taoïsme

Neoconfucianisme

Boeddhisme

Sjintoïsme

JUDAÏSME

Ou-Testamentiese mistiek

Philo, Therapeutae en Essene

Kabbalisme

Moderne Gassidisme

DIE GRIEKSE TRADISIE

Griekse sjamans

Klassieke Griekse filosofie

Die Stoïsynse leer

Griekse Misteriereligieë

Neoplatonisme

DIE CHRISTENDOM

Oorsprong van Christelike mistiek

Oostelike Ortodokse mistiek

Rooms-katolisisme

Protestantisme

ISLAM

Redes vir die ontstaan van Moslemmistiek

Soefisme

Panteïstiese tendense

Soefisme in die twintigste eeu

AFRIKAGODSDIENSTE

DIE HUIDIGE TYD (RENAISSANCE TOT 1996)

C. MISTIEK EN STUDIEMETODES

Borchert se be-invloedingstudie en ander voorstelle
Die Kantiaanse benadering van Katz
Die fenomenologiese benadering
Mistiek as 'n element van religieuse gemeenskappe en tradisies
Die vergelykende studiemetode van Gilbert
Eksperimentele navorsing
Die benaderingsmetode in hierdie tesis

D. MISTIEK EN EKSPERIMENTELE NAVORSING
Hallusinogeniese middels en die mistiese gewaarwording
Natuurlike opioïede en gewysigde bewussynstoestande
Bioterugvoering, bringolwe en gewysigde bewussynstoestande
Opskorting van sintuiglike waarneming
Dele van die brein en gewysigde bewussynstoestande
Algemene gevolgtrekkings aangaande die eksperimentele navorsing oor mistiek

E. FILOSOFIESE STUDIE VAN MISTIEK

DIE MISTIESE GEWAARWORDING EN DIE FILOSOFIESE EN RELIGIEUSE STELSELS
Die verband tussen filosofie en mistiek
Die materialisme
Die positiwisme
Vitalisme en intuisionalisme
Fenomenologie en eksistensiefilosofie
Postmodernisme
Idealisme
Die religieuse stelsels
Alternatiewe religieuse interpretasies van die mistiese gewaarwording
Die panteïstiese interpretasie
Die teïstiese interpretasie
Anderkrag- versus eiekragkole
Die transendensie van die mistiese gewaarwording met betrekking tot filosofiese en religieuse stelsels

MISTIEK EN KENTEORIE
Die geldigheid van mistiese kennis
Paradokse van die religieuse interpretasies
Evaluering van die houdings ten opsigte van die paradokse
Letterlike teenoor figuurlike taal
Mistiese gewaarwording en agnostisisme
Ander radikale filosofiese kritiek
Metamistiese bewerings
Die eenheid van teenoorgesteldes
Die negatiewe en positiewe benadering
Kommunikasie- en begripsprobleme
Die probleem van objektiwiteit
Die vorm of tipe van die mistiese kenning

DIE AARD VAN MISTIESE GEWAARWORDINGS
Die probleem van die identiteit en verskil van mistiese gewaarwordings
Aanloop tot die stelsel waarvolgens die soorte mistiese gewaarwordings geklassifiseer word
Klassifikasie van die soorte mistiese gewaarwordings
Algemene kenmerke van mistiese gewaarwordings
Pogings tot definiëring van die mistiese gewaarwording

F. MISTIEK EN ANDER LEWENSTERREINE

MISTIEK EN PSIGOLOGIE

Die psigologiese of outologiese aspek van mistiek
Die verhouding tussen psigologie en mistiek
Die psigoterapeutiese evaluasie van mistiese gewaarwordings
Stimuli wat aanleiding gee tot mistiese gewaarwordings
Die onmiddellike psigologiese nawerking van 'n mistiese gewaarwording
Algemene kenmerke van die mistiese weg
Die fases en tegnieke van 'n paar verskillende mistiese weë
Langtermynveranderings waartoe mistiese gewaarwordings, gewoonlik via die mistiese weg, aanleiding kan gee
Persoonlikheid en karakter van die (toekomstige) mistikus.
Paranormale en psigofisiese fenomene wat met mistiese gewaarwordings gepaard gaan

MISTIEK EN NATUURWETENSKAP

Mistiek en fisika

Mistiek en ewolusie

Die mistiese gewaarwording en die beoefening van natuurwetenskap

MISTIEK EN KUNS

Ruimtelike kuns

Kuns wat in tyd afspeel

MISTIEK EN RELIGIE

Die basiese elemente van religieuse ervaring

Die wyses waarop die goddelike verstaan word

Transendensie en immanensie

Openbarings- en mistiese onmiddellikheid

Die verhouding tussen die teoloog en die mistikus

Die aard van die mistiese verhouding tussen die mens en die heilige

Die gewaarwording van die heilige

Tevredestelling en genade

Die hiërofanie

Deïfikasie

Die nodigheid van die mistiese gewaarwording

MISTIEK EN KOMMUNIKASIE

Ekspressietegnieke van die mistikus

Mistiese taal

Mistiek en simboliek

MISTIEK, DIE SOSIALE LEWE EN DIE OMGEWING

Die mistici en die sedelike lewe

Moderne nihilisme

Mistiek en sosiale hervorming

Mistiek en die omgewing

G. OORKOEPELENDE BESKOUINGS

DIE SIN, WAARDE OF DOEL VAN MISTIEK

Die sin, waarde of doel van 'n persoonlike mistiese gewaarwording

Die sin, waarde of doel van mistiek in die algemeen

Mistiek en etiek

DIE PERENNIALE FILOSOFIE

H. GEVOLGTREKING

DANKBETUIGING

BRONNELYS

‘N FILOSOFIESE VERANTWOORDING VAN MISTIEK

deur

CORNELIUS LUKAS JACOBUS MINNAAR

Leier: Prof. A.J. ANTONITES

DEPARTEMENT LETTERE EN WYSBEGEERTE

Verhandeling vir die graad M.A. (Filosofie)

SAMEVATTING

Sover ons kennis strek stam die woord mistiek uit die Griekse misteriekultusse en is in die vyftiende eeu deur Jean de Gerson gedefinieer as ervaarbare kennis van God deur die omhelsing van verenigende liefde. Tans word dit aangewend om die volgende aan te dui: (1) 'n onmiddellike gewaarwording van die Absolute of Goddelike (2) teoretisering aangaande die gewaarwording (3) die vervlakte betekenis as die misterieuse.

Wat die geskiedenis van mistiek self aangaan, word blyke daarvan aangetref in die Indiese tradisie (Djainisme en Jogha, Boeddhisme, Hindoeïsme), Egipte (Osiris-kultus), Persië (Zoroastrisme), Sjina en Japan (Taoïsme, Neoconfucianisme, Boeddhisme, Sjintoïsme), Judaïsme (Ou Testament, Philo, Therapeutae, Essene, Kabbalisme, Gassidisme), die Griekse tradisie (Sjamans, Klassieke Filosofie, Stoïsyne, Misteriekultusse, Neoplatonisme), Gnostiek, Hermetiek, Christendom (Jesus, Paulus, Kloosterwese, vroeë Kerkvaders, Oostelike Ortodoksie, Rooms-katolisisme, Protestantisme), Islam (Soefisme), Afrikagodsdienste. Ook die periode Renaissance tot 1996 word kortliks bespreek.

Uiteenlopende studiemetodes word in die mistiek aangewend. Borchert se beïnvloedingstudie, die Kantiaanse benadering van Katz, die fenomenologiese benadering van Pike, mistiek as 'n element van religieuse gemeenskappe en tradisies van McGinn, die vergelykende metode van Gilbert en wetenskaplike eksperimentele navorsing word bespreek. Die outeur wil so fenomenologies as moontlik bly en ook vergelykend werk volgens Gilbert.

Wat eksperimentele navorsing betref word daar tot die gevolgtrekking gekom dat hallusinogeniese middels alleen nie 'n egte mistiese gewaarwording kan veroorsaak nie. Heelwat navorsing is gedoen oor alfa- en theta-golwe wat tydens meditasie deur die brein geproduseer word. Daar kan nie meer aangevoer word dat Zen en mistiek slegs vorms van selfhipnose is nie. Neurofisiologiese navorsing in verband met mistiek dui daarop dat spesifieke strukture in die brein die mistiese toestand bemiddel.

Wat die verband tussen filosofie en mistiek betref, wil filosofie soos mistiek die wese van dinge en hulle verhouding tot die laaste grond verstaan in die lig van rede-idees en deur middel van die wette van die verstand begryp. Spekulatiewe mistiek ag hierdie middele alleen egter as ontoereikend, maar kan net so min daarsonder klaarkom as 'n gees of siel sonder 'n liggaam. Dit wil die grond van alle dinge deur vereniging met die Grond verkry, wat ook die ware wese van

dinge na vore sal laat kom, en glo dat dit eers dan die wese van alle dinge verstaan, en in die taal van die denke kan vat. Die mistiese gewaarwording lê op 'n synsvlak wat nie net na onder met stelselmatige denke aaneenloop nie, maar dit ook transendeer.

Die filosoof Heidegger is vir die spekulatiewe mistiek van besondere belang aangesien sy lewensloop duidelik aantoon dat om 'n antimetafisiese houding in te neem jou nog steeds nie in staat stel om die Syn of Absolute in 'n filosofiese net te vang nie, aangesien net taal al klaar metafisika is. Die outeur steun meer op Hegel wat ook misties geïnspireer was maar aan metafisika bly vashou het.

Daar bestaan positiwistiese kritiek dat die mistiek kenteoreties nie houdbaar is nie, maar volgens die outeur is mistiese kenning bo alles intuïtiewe kenning en lê in 'n gebied waar die gespanne subjek-objekverhouding tot 'n mate, maar nie totaal nie, getransendeer is.

Die aanname van 'n ware ooreenkoms tussen mistiese gewaarwordings, religieus sowel as nie-religieus, stel ons in staat om 'n verskeidenheid in die lig van algemene kategorieë te beskou sonder om hulle te reduseer tot blote identiteit. Die outeur stem saam met ondersoekers wat meen dat dit redeliker is om alle mistiese gewaarwordings as verwant te beskou as om dogmatiese afgronde tussen hulle te stel. Sewe tipes mistiese gewaarwordings word onderskei, naamlik die ongedifferensieerde; die drie introvertief gedifferensieerdes: met intuïtiewe spieëling van denkkategorieë in mekaar, met intuïtiewe insig in rasonale probleme, en met innerlike sintuiglike voorstellings; die twee ekstrovertief passiewes: met of sonder fantasieverskynsels; en die ekstrovertief aktiewe. Die kortste beskrywing van die mistiese gewaarwording waartoe die outeur kon kom is dat dit 'n ongewone, dikwels kortstondige, maar besonder oortuigende, intuïtiewe bewusheid van die Absolute of hoogs sinvolle is wat voorafgegaan word deur 'n sekere aanloop en daarna inspireer tot geestelike kreatiwiteit.

Wat die psigoterapeutiese evaluasie van mistiese gewaarwordings betref, kom psigologie tot die gevolgtrekking dat hulle nie die uitsluitlike voorreg van neurosevry individue is nie maar psigiese fenomene in hulle eie reg. Van Jung se vier funksies van die psige oorheers die intuïtiewe by die mistikus. Die ander drie kan egter in enige kombinasie of relatiewe sterkte voorkom. Die religieuse element is altyd aanwesig. Die mistikus is meestal 'n religieuse intuïtiewis met 'n radikaliserende neiging en (volgens Underhill) 'n 'bewussynsdrempel van buitengewone mobiliteit'. Dikwels heg hy of sy nie veel waarde aan ingegrifte konvensies op religieuse, sosiale en ander gebiede nie. Paranormale en psigofisiese fenomene gaan soms met mistiese gewaarwordings gepaard, maar vorm nie 'n essensiële deel daarvan nie en word dikwels deur die mistikus geïgnoreer.

Sekere fisici het in die twintigste eeu begin erken dat menslike bewustheid 'n rol speel in die fisiese heelal. Sommige filosofiese denke wat deur die kwantumeganika geïnspireer is, is dus nou in ooreenstemming met ouer idees van die spekulatiewe mistiek. Hierdie fisici se interpretasie van die heelal het nou oorgegaan van meganisties na organies. Die rol van die mistiese gewaarwording in die lewe van die natuurwetenskaplike navorser word na vore gebring.

In die hoofstuk oor kuns word geredeneer en aangetoon dat mistiese gewaarwordings deur middel van artistieke vaardigheid uitgebeeld kan word, en wat hiermee saamgaan, tot watter tipe uitsprake en gevolgtrekkings daar aangaande kunswerke met 'n mistiese inslag, of vermeende mistiese inslag, gekom kan word. Kunswerke wat moontlik mistiese gewaarwordings in sommige

persone sal opwek word bespreek.

Die verhouding tussen die teoloog en die mistikus is nie altyd goed nie, aangesien laasgenoemde bang is dat hy deur statiese vorms van God vervreem gaan word, terwyl eersgenoemde weer vrees dat sy gesagsposisie ondermyn gaan word. Die numineuse of heilige kan baie vryer van die onheilspellende wees as wat Rudolf Otto dink, aangesien dit slegs die begin van opposisie tussen die goeie en bose laag in die vouç-vlak is. Dit is egter in hierdie religie, hierdie heilige eenheid in veelheid, waar mistikus, teoloog en lidmate mekaar soms vind.

Die mistikus is oor die algemeen geïnteresseerd in gemeenskap met God en nie in kommunikasie nie. Tog moet sy dit kan doen indien sy haar gewaarwordings wil meedeel. Mistiese taal is 'n poging om die onuitspreeklike te verwoord, is kenmerkend paradoksaal, en maak baie gebruik van beelde, vergelykings en simbole. Die mistikus soek gedurig na nuwe beelde en ontken oues. Mistiek is nie hoofsaaklik 'n vorm van doktrinêre denke nie, maar veral 'n getuienis. Elke voorwerp om die mens behoort volgens die mistiek beskou te word as 'n simbool van die wêreld se ewige Grond. Die hele persoon is by mistiek betrokke, ook die hartstogte en begeertes.

Nie alle mistiese weë wil hê dat die mens voor alles eers 'n diepgaande sedelike verandering moet ondergaan nie. Enige voorwaarde om by die Absolute uit te kom, neem die plek van die Absolute in. Die mistiese gewaarwording maak eerder ware goeddoen moontlik. Heidegger sien die moderne nihilistiese toestand as die skokkende afwesigheid van 'n god, maar is volgens die outeur ook positief in die opsig dat dit nogtans geïsoleerde individue dwing om op hulle eie die beste van hulle geestelike te probeer maak. Wat sosiale hervorming betref, moet ons, volgens Radhakrisjnan, indien ons wil ontkom aan die chaos wat veroorsaak word deur die ontwikkeling van tegnologie, 'n nuwe orde gebaseer op die mistiese gewaarwording, wat die gemeenskaplike kern van religieë vorm, vind. 'n Suiwer mistiese kultuur sal egter volgens Borchert ook 'n arm en beperkte kultuur wees. Volgens Maslow sal ons, indien ons die waardes wat sterk met mistiek saamhang as 'n meerdere onderwysdoel aanvaar, 'n groot florering van 'n nuwe soort beskawing sien. Wat die mens se fisiese omgewing betref, kan wetenskaplike gevolgtrekkings aangaande die onderlinge verbande tussen dinge volgens Zimmerman nie uit sigself na die 'medelye' of na die 'sorg' om 'dinge in vrede te laat' lei nie. Wat nodig is, is *direkte insig* in die verwantwees van dinge, 'n insig wat die innerlike struktuur van die een 'persoon' wat die *gawe* van insig ontvang het *transformeer*. 'n Fenomenalistiese ontologie en die leer van *anatma* verskaf volgens die outeur nie 'n goeie basis vir die kriticisering of bekamping van die tegnologiese ontsluiting van entiteite nie.

Die hoogste sin kan deur 'n enkele kragtige mistiese gewaarwording aan die gefrustreerdste bestaan verleen word. Dit is die doel van die hele ewolusieproses. Dit beteken ook dat die mistiese gewaarwording sy eie sin en doel is en gekenmerk word deur aseïteit.

Die Perenniale of Intuïtiewe Filosofie is 'n ander naam vir filosofiese spekulatiewe mistiek. Ofskoon dit altyd in begripmatige vorm geklee is, binne 'n bepaalde tyd manifesteer, en relatief tot ander uitinge daarvan staan, val die hoofklem altyd op die Absolute wat alle tyd en begrip transendeer. Die leidende filosofiese uitgangspunt waarvan dit in die twintigste eeu gebruik gemaak het, is die van Plotinus se vouç, die eerste uitstraling vanuit sy Absolute of 'Een'.

ABSTRACT

As far as we know, the word mysticism originated in the Greek Mystery Cults and, in the fifteenth century, was defined by Jean de Gerson as experimental knowledge of God by the embrace of unitive love. Today it is used in the following ways: (1) an immediate awareness of the Absolute or Divine (2) theorizing concerning this experience (3) superficially, to mean the mysterious.

With regard to the history of mysticism, evidence of it is found in the Indian tradition (Jainism and Yoga, Buddhism, Hinduism), Egypt (Osiris Cult), Persia (Zoroastrianism), China and Japan (Taoism, Neoconfucianism, Buddhism, Shintoism), Judaism (Old Testament, Philo, Therapeutae, Essenes, Cabbalism, Hassidism), the Greek tradition (Shamans, Classical Philosophy, Stoics, Mystery Cults, Neoplatonism), Gnosticism, Hermetics, Christianity (Jesus, Paul, Monasticism, early Church Fathers, Eastern Orthodoxy, Roman Catholicism, Protestantism), Islam (Sufism), and in African religions. The period from the Renaissance to 1996 is also discussed briefly.

Various study methods are used in mysticism. Borchert's diffusion study, the Kantian approach of Katz, the phenomenological approach of Pike, mysticism as an element of religious communities and traditions of McGinn, and the comparative method of Gilbert, as well as scientific experimental research are discussed. The author tried to follow, as far as possible, the phenomenological approach, but also used Gilbert's comparative method.

As far as experimental research is concerned, the conclusion is drawn that hallucinogenic agents, on their own, can not cause a true mystical experience. Considerable research has been done on alpha and theta waves, which are produced by the brain during meditation. The belief that Zen and mysticism are merely forms of self-hypnosis is no longer valid. Neurophysiological research concerning mysticism suggests that specific structures in the brain mediate the mystical state.

Regarding the relation between philosophy and mysticism, both strive to understand the essence of things and their relation to the ultimate ground in the light of the ideas of reason, and to comprehend them by means of the laws of thought. Speculative mysticism, however, considers these means on their own to be inadequate, while not always recognizing that they are in fact as necessary to it as a body is to a spirit or soul. Speculative mysticism wants to attain the ground of all things by uniting with the Ground, a happening which will also let the true essence of things come to the fore. It believes that only then will it understand the essence of all things, and be able to express it in the language of thought. The mystical experience is on a level of being which is not only continuous with the systematic thinking of a lower level, but also transcends it.

Heidegger is of particular importance to speculative mysticism because his life story clearly shows that to adopt an antimetaphysical attitude still does not enable you to entrap Being or the Absolute in a philosophical net, as language alone is already metaphysics. The author relies more on Hegel, who was also mystically inspired but never tried to abandon metaphysics.

Positivistic criticism accuses mysticism of being epistemologically untenable, but the author maintains that mystic knowing above all is intuitive knowing and reposes in a realm where

the tense subject-object relationship is to a certain extent, but not completely, transcended.

The supposition of a true resemblance between mystical experiences, religious as well as nonreligious, enables us to see a variety in the light of general categories without reducing them to mere identity. The author agrees with investigators who are of the opinion that it makes more sense to regard all mystical experiences as related than to posit dogmatic chasms between them. Seven types of mystical experiences are distinguished, namely the undifferentiated; three introvertive differentiated – intuitive reflection of thought categories within each other, intuitive insight into rational problems, and inner sensory representations; the two extrovertive passives – with or without fantasy phenomena; and the extrovertive active. The shortest description of the mystical experience which the author can offer is that it is an altered, often brief, but eminently persuasive, intuitive consciousness of the Absolute or the highly meaningful which is preceded by a certain preparation and inspires consequent mental creativity.

As regards the psychotherapeutic evaluation of mystical experiences, psychology is coming to the conclusion that they are not the exclusive privilege of individuals free of neuroses, but psychic phenomena in their own right. Of Jung's four functions of the psyche, in the mystic the intuitive predominates. The other three may, however, manifest in any combination or relative prominence. The religious element is always present. The mystic is more often than not a religious intuitivist with a radicalizing tendency and (according to Underhill) a 'threshold of uncommon mobility'. Often he or she does not identify with ingrained religious, social and other conventions. Paranormal and psychophysical phenomena sometimes accompany mystical experiences, but do not form an essential part of the experience and are often ignored by the mystic.

Certain twentieth-century physicists started acknowledging human consciousness as an integral part of the physical universe. Therefore some philosophical thought, stimulated by quantum mechanics, is now in accordance with older ideas of speculative mysticism. These physicists' interpretation of the universe has now changed from mechanistic to organic. The role of mystical experience in the life of the scientist is divulged.

In the chapter on art it is argued and shown that mystical experiences can be brought to life by artistic skill and, furthermore, to what kind of utterances and conclusions concerning works of art with a mystical or supposedly mystical impact this sometimes leads. Works of art which could possibly evoke mystical experiences in some persons are discussed.

The relation between theologian and mystic is not always of the best, as the latter is wary of static forms which may estrange him from God, whereas the former fears that his authority may be undermined. Otto's numinous can, according to the author, be far freer from the ominous, since the latter only appears with the commencement of opposition between good and bad on the lower level of *vouç*. It is, however, in this religion, this holy unity in multiplicity, that mystic, theologian and church members are sometimes reconciled.

Generally speaking, the mystic is interested in communion with God and not in linguistic communication. Yet she has to be able to communicate if she wants to share her experiences. Mystic language tries to give word to the ineffable, is characteristically paradoxical, and often makes use of imagery, metaphors and symbols. To counteract petrification, the mystic continually

looks for new images and denies old ones. Mysticism is not above all a form of doctrinal thinking, but rather a confession. According to mysticism everything man encounters should be seen as a symbol of the world's eternal Ground. The whole person is involved in the mystical. This includes passions and longings.

Not all mystic ways prescribe that man initially undergoes a profound ethical transformation. Any precondition to reach the Absolute takes the place of the Absolute. Rather the mystical experience makes it possible truly to do good. Heidegger sees the modern nihilistic state as the shocking absence of a god. However, according to the author, this is also positive in the sense that it nevertheless forces isolated individuals to try to make the best of their spirituality on their own. Concerning social reform, according to Radhakrishnan, if we want to escape the increasing chaos caused by the development of technology, we must find a new order based on mysticism and the mystical experience which form the common core of all true religions. A purely mystical culture would, however, according to Borchert, also be a poor and limited one. According to Maslow we would, if we accepted as a major educational goal the values which are closely bound up with mysticism, see a great flowering of a new kind of civilization. Concerning the physical environment of humankind, scientific conclusions demonstrating the mutual relationships between things can not, according to Zimmerman, by themselves lead to the 'compassion' or the 'care to let things be'. What is needed, is *direct insight* into the interrelatedness of things, insight that *transforms* the very structure of the one 'person' *gifted* with the insight. A phenomenalist ontology and the doctrine of *anatma* do not, according to the author, provide a good basis for criticizing or resisting the technological disclosure of entities.

By a single powerful mystical experience the greatest meaning can be conferred on the most frustrated existence. This is the meaning and purpose of the entire evolutionary process. It also means that the mystical experience is its own meaning and purpose. Its main characteristic is aseity.

Perennial or Intuitive Philosophy is another name for speculative mysticism. Although always clothed in conceptual form, manifested within a certain span of time and standing relative to other expressions of it, the main emphasis is always on the Absolute which transcends all space and time. As a basic philosophic principle the Perennial Philosophy in the twentieth century made use of Plotinus' *vouç*, the first emanation of his Absolute or 'One'.